

اهمیت رفتاری های والدین در شکل‌گیری هویت جنسی کودک

روانشناس بالینی گفت: رفتارهای والدین با کودکان و کیفیت روابط خانوادگی در سال‌های اولیه زندگی کودک

ایسنا/قم روانشناس بالینی گفت: رفتارهای والدین با کودکان و کیفیت روابط خانوادگی در سال‌های اولیه زندگی کودک در شناخت و آگاهی از هویت جنسی تاثیر بسزایی دارد همچنین بیان جملاتی همچون چه دختر خوبی دارم و یا چه پسر مودبی دارم در انتقال ارزش‌های هویت جنسی مرد بودن و یا زن بودن به کودک اهمیت فوق‌العاده‌ای دارد.

خانواده به عنوان مهم‌ترین نهاد اجتماعی در شکل‌گیری هویت افراد نقش مهمی در ایجاد و یا عدم ایجاد بسیاری از اختلالات روانی و جسمی دارد که یکی از این اختلالات اختلال هویت جنسی است که کیفیت زندگی فرد را از کودکی تا بزرگسالی تحت الشعاع قرار می‌دهد به این معنا که فرد از جنسیت خود رضایت ندارند و تمایل دارد به صورت فردی از جنس مقابل زندگی کند.

این اختلال و نارضایتی از هویت جنسی نه فقط در سنین بزرگسالی بلکه گاهی از سنین کودکی آغاز می‌شود اما بسیاری از والدین این اختلال را گذرا و موقتی می‌دانند و در خصوص حل این مشکل از مراجعه به روان‌شناسان خودداری می‌کنند حال آن‌که تشخیص گذرا و موقتی بودن این اختلال و نارضایتی برعهده‌ی متخصصین و روان‌شناسان است.

در این خصوص مادر نیلوفر ۵ ساله می‌گوید: دخترم اصلا دامن نمی‌پوشد و علاقه‌ای به پوشیدن لباس‌های دخترانه ندارد سر همین مسئله خیلی ناراحت هستم با وجود این‌که مورد موآخذه اطرافیان قرار می‌گیرد اما باز هم ترجیح می‌دهد شلوار و بلوز بپوشد.

وی ادامه داد: در مغازه اسباب بازی فروشی همیشه سراغ ماشین و تفنگ می‌رود و به قفسه عروسک‌ها توجهی ندارد.

مادر نیلوفر بیان کرد: بازی‌های دخترانه مثل خاله بازی حوصله او را سر می‌برد اگر هم خاله بازی کند همیشه ترجیح می‌دهد نقش پدر داشته باشد.

وی با بیان اینکه اصلا تحمل نمی‌کند که گل سر داشته باشد، گفت: همیشه از برادرش می‌خواهد که با او کشتی بگیرد یا به قول خودش پلیس بازی کند.

در ادامه با دکتر مرضیه عزیززی معین روانشناس بالینی و مدرس دانشگاه به گفت و گو پرداختیم.

عزیزی معین گفت: هویت جنسی عبارت است از احساس فردی مرد یا زن بودن که از سه تا چهارسالگی شروع می‌شود و در حالی که نقش جنسی به جنبه‌هایی از رفتار فرد اشاره می‌کند که با تعریف فرهنگ مردانگی و زنانگی شکل می‌گیرد و شواهدی وجود دارد که رفتار نقش جنسی به دنبال برجسب زدن صحیح به عنوان یک مرد و یک زن به وجود می‌آید.

وی ادامه داد: خیلی از کودکان رفتارهای غالب جنسی را با توجه به نظر متفاوت نسبت به رفتارهای مناسب برای مرد و زن را از سن چهار تا پنج سالگی نشان می‌دهند ولی هویت جنسی این‌که فرد خود را زن یا مرد بداند مربوط به سن چهار سالگی است.

عزیزی معین با بیان این‌که نارضایتی جنسی زمانی است که فرد از جنسیت خودش نارضایتی دارد و ترجیح می‌دهد که فردی از جنس مخالف خودش باشد، افزود: اختلال هویت جنسی به تعارض بین جنسیت واقعی فردی و جنسیتی که خود را معرفی می‌کند اطلاق می‌شود و این‌که فرد با جنسیتی که به دنیا آمده احساس نارضایتی زیادی دارد و در واقع ذهن با جسم و ژنتیک فرد مطابقت ندارد و در این بیماران تناقض صد در صدی وجود دارد و نسبت به جنس خودشان دچار اختلال می‌شوند و میل خیلی قوی دارند برای داشتن جنسیت دیگر و یا اصرار بر این‌که متعلق به جنس مقابل هستند و تنفر قوی از کالبدشناسی جنسی خودشان دارند.

وی با تأکید بر این‌که احساس فردی مرد یا زن بودن از سن ۴ سالگی است و در آن سن است که کودک متوجه تفاوت‌های جنسیتی زن یا مرد بودن می‌شود، افزود: رفتارهای والدین، ساختارهای فرهنگی و محیط اجتماعی در شناخت هویت جنسی

کودک موثر است.

عزیزی معین اضافه کرد: رفتارهای والدین با کودکان و کیفیت روابط خانوادگی در سال های اولیه زندگی کودک در شناخت و آگاهی از هویت جنسی تاثیر بسزایی دارد همچنین بیان جملاتی همچون چه دختر خوبی دارم و یا چه پسر مودبی دارم در انتقال ارزش های هویت جنسی مرد بودن و یا زن بودن به کودک اهمیت فوق العاده ای دارد.

این روانشناس بالینی اظهار کرد: استفاده کودک از اسباب بازی های مربوط به جنس خود مثل داشتن عروسک برای دخترها یا ماشین و تنگ برای پسرها می تواند به ساخت هویت جنسی کودکان کمک کند.

مدرس دانشگاه در خصوص رفتار های ناشی از نارضایتی جنسی در کودکان، عنوان کرد: این کودکان معمولاً علاقه ای به این ندارند که از اسباب بازی های خودشان استفاده کنند و ترجیح می دهند از اسباب بازی های جنس مخالف استفاده کنند، از لباس های مختص به جنس مخالف لذت می برند همچنین با همجنس های خودشان بازی نمی کنند و در برقراری ارتباط و دوستی با همجنسان خود دچار مشکل هستند.

وی ادامه داد: کودکان در حالت نارضایتی جنسی در مدرسه غمگین تنها و منزوی هستند، دچار اضطراب و افسردگی می شوند و در نوجوانی بیشتر در معرض آسیب های اجتماعی و مصرف مواد مخدر و الکل قرار می گیرند.

عزیزی معین گفت: والدین از ابتدا متوجه تفاوت رفتارهای کودک با همجنس های خودش می شوند به عنوان مثال پسران ترجیح می دهند ظاهری زنانه برای خود درست کنند علاوه بر این که گاهی حرکات دست و رفتارهای ظریف زنانه از خود نشان می دهند و دختران هم اغلب در برابر پوشیدن لباس های زنانه مقاومت می کنند و کتک کاری ها و قلدر بازی های بیشتری انجام می دهند همچنین در تخیلات و بازی های خودشان نقش های جنس مقابل را ایفا می کنند.

وی با بیان اینکه خانواده نقش مهمی در زندگی انسان ها ایفا می کنند و به راحتی می توانند به کودک کمک کنند که دچار اختلال هویت جنسی نشود، تصریح کرد: لازم است کودکان در مورد هویت جنسی خودشان احساس رضایت داشته باشند و رشد سالم روانی مستلزم این است که یک کودک بتواند تشخیص بدهد که مذکر و یا از جنس مؤنث است لذا کودکان باید بدانند که دو جنسیت مذکر و مؤنث وجود دارد و پسر بداند که در آینده مرد و یک پدر و دختر بداند که در آینده یک زن و مادر خواهد بود و نسبت به زن بودن یا مرد بودن خودشان باید احساس خوبی پیدا کنند.

عزیزی معین ادامه داد: در واقع پدر و مادر هستند که به عنوان والدین به کودک نشان می دهند که ما از این که تو دختر یا پسر هستی خوشحالیم و انتظار داریم که در بزرگسالی یک زن یا مرد کامل باشی.

این مدرس دانشگاه ابراز کرد: فرزند پسر باید بیشتر با پدر و فرزند دختر باید بیشتر با مادر خود همراه باشد و اگر یک پسر در هویت مذکر خودش احساس بی کفایتی کند به جای پدرش با مادر همانندسازی می کند و این احساس را دارد که باید دختر باشد همچنین اگر دخترها به عنوان هویت مؤنث فکر کنند که دوست داشتنی نیستند به جای مادر با پدر همانند سازی می کنند و اینجاست که باید والدین حتماً به این مسئله توجه کنند.

روانشناس بالینی با اشاره به این که در همه اختلالات روانی ما نقش ژنتیک را می بینیم و حتماً در خصوص اختلال هویت جنسی هم مهم است، بیان کرد: اما در خصوص نارضایتی جنسی نظریه روانی اجتماعی در این مورد صحبت می کند که اثرات تربیتی و رفتاری و القا تمایلات توسط والدین، تشویق کودکانی که رفتارهای جنس مقابل را تقلید می کنند، وجود والد هم جنس پرخاشگر و اختلال در رابطه عاطفی با فرزند، آشفتگی روابط والدین، جدایی از یکی از والدین می تواند موثر باشد لذا نوع رفتار اطرافیان کودک و شرایط محیطی بسیار مهم است.

عزیزی معین در خصوص راهکارهای پیشگیرانه برای عدم ایجاد نارضایتی از هویت جنسی با بیان این که والدین نقش اول را دارند، گفت: این والدین هستند که باید علائمی همچون ترجیح به پوشیدن لباس ها جنس مخالف، عدم دوستی با همجنسان و انجام بازی ها مختص جنس مقابل را در نظر بگیرند لذا والدین در صورت تشخیص خودشان و اطرافیان کودک، حتماً باید به روان شناس یا روان پزشک مراجعه کنند تا این تشخیص توسط متخصصین تأیید شود.